

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

Магістерська робота

**РОЗВИТОК КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ**

**магістрантка: Мелентєва І.Б.
науковий керівник: Браніцька Т.Р.
доктор педагогічних наук, професор**

Вінниця, 2021

Об'єкт дослідження:

сфера професійної діяльності фахівців органів місцевого самоврядування.

Предмет дослідження:

розвиток конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та емпірично дослідити розвиток конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування.

Гіпотеза даного дослідження полягає в припущенні, що конфліктологічна компетентність фахівців органів місцевого самоврядування матиме позитивний розвиток за рахунок успішного та ефективного підвищення рівня конфліктологічної компетентності в результаті впровадження запропонованої комплексної тренінгової програми розвитку конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування.

Завдання дослідження:

1. Теоретично обґрунтувати і дослідити феномен конфліктологічної культури фахівців органів місцевого самоврядування та її складових.
2. Здійснити теоретико-методологічний аналіз проблеми сформованості та розвитку конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування.
3. Експериментально дослідити рівень сформованості конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування та динаміку її розвитку.
4. Розробити орієнтовну програму розвитку конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування. Провести апробацію програми з метою підтвердження значущості та ефективності дослідження.

Методи дослідження:

- ❑ теоретичні (аналіз, синтез, порівняння, моделювання, класифікація, узагальнення, індукція, дедукція) – для вивчення проблемного питання;
- ❑ емпіричні (анкетування, опитування, тестування) – з метою визначення рівня сформованості конфліктологічної культури фахівців органів місцевого самоврядування (констатувальний експеримент) та дослідження динаміки розвитку конфліктологічної культури фахівців (формувальний експеримент);
- ❑ математично-статистичні (метод математичної обробки результатів, порівняльний аналіз, дисперсійний та кореляційний аналіз).

Методики дослідження:

1. Тест на перевірку розуміння конфліктологічних понять та дефініцій.
2. Тест на перевірку розуміння стратегій поведінки в конфліктній ситуації.
3. Експрес-опитувальник «Індекс толерантності» (Г. У. Солдатова, О. А. Кравцова, О. Є. Хухлаєв, Л. А. Шайгерова).
4. Тест «Визначення стилю поведінки в конфліктній ситуації» (за методикою К.Томаса).
5. Тест «Егостани» (трансакційний аналіз Е.Берна).
6. Тест на оцінку стресостійкості.

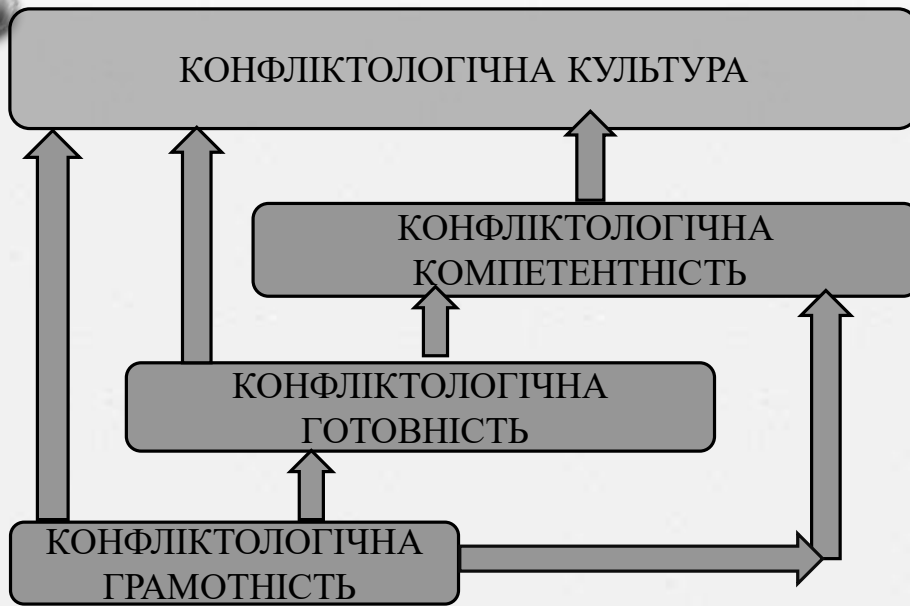

Рис.1. Структура конфліктологічної культури

Рис. 2. Структура конфліктологічної компетентності

Результати дослідження рівня конфліктологічної компетентності

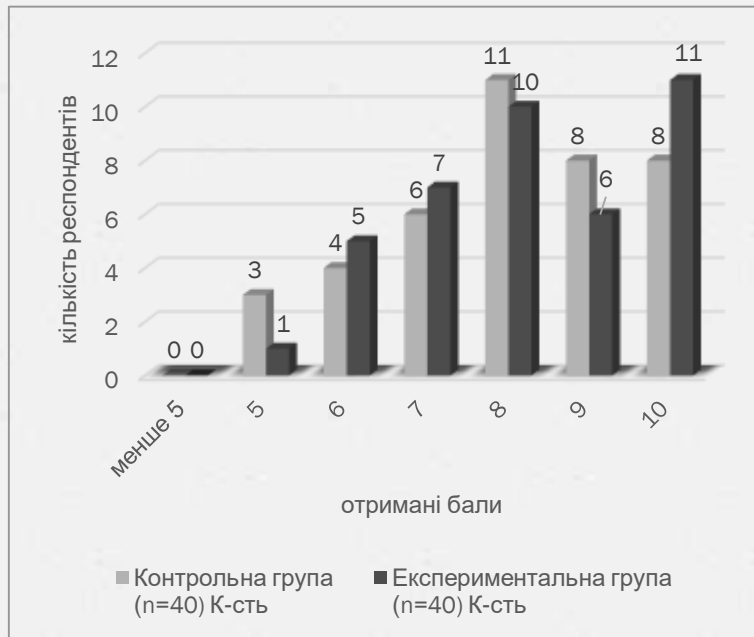

Рис. 3. Результати дослідження на перевірку розуміння конфліктологічних понять та дефініцій (n=80)

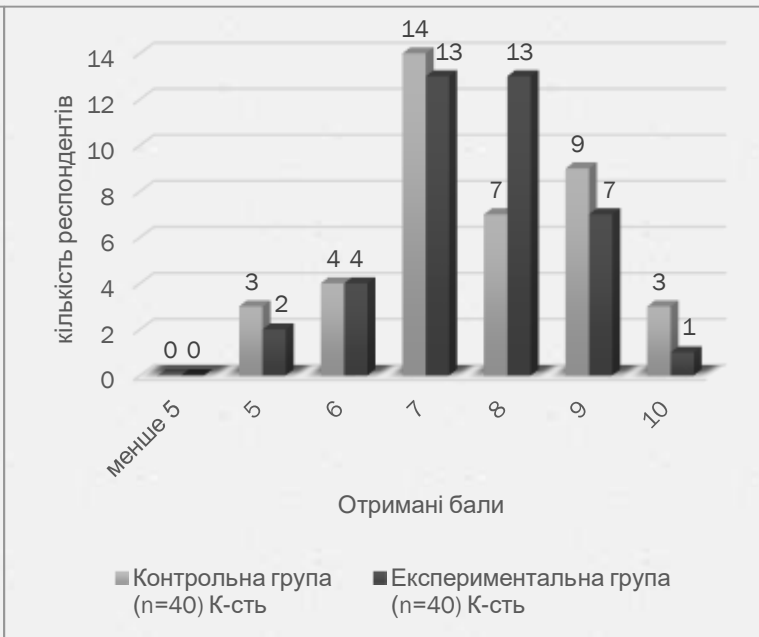

Рис. 4. Результати дослідження на перевірку розуміння стратегій поведінки в конфліктній ситуації (n=80)

Результати дослідження рівня толерантності фахівців органів місцевого самоврядування за допомогою експрес-опитувальника «Індекс-толерантності»

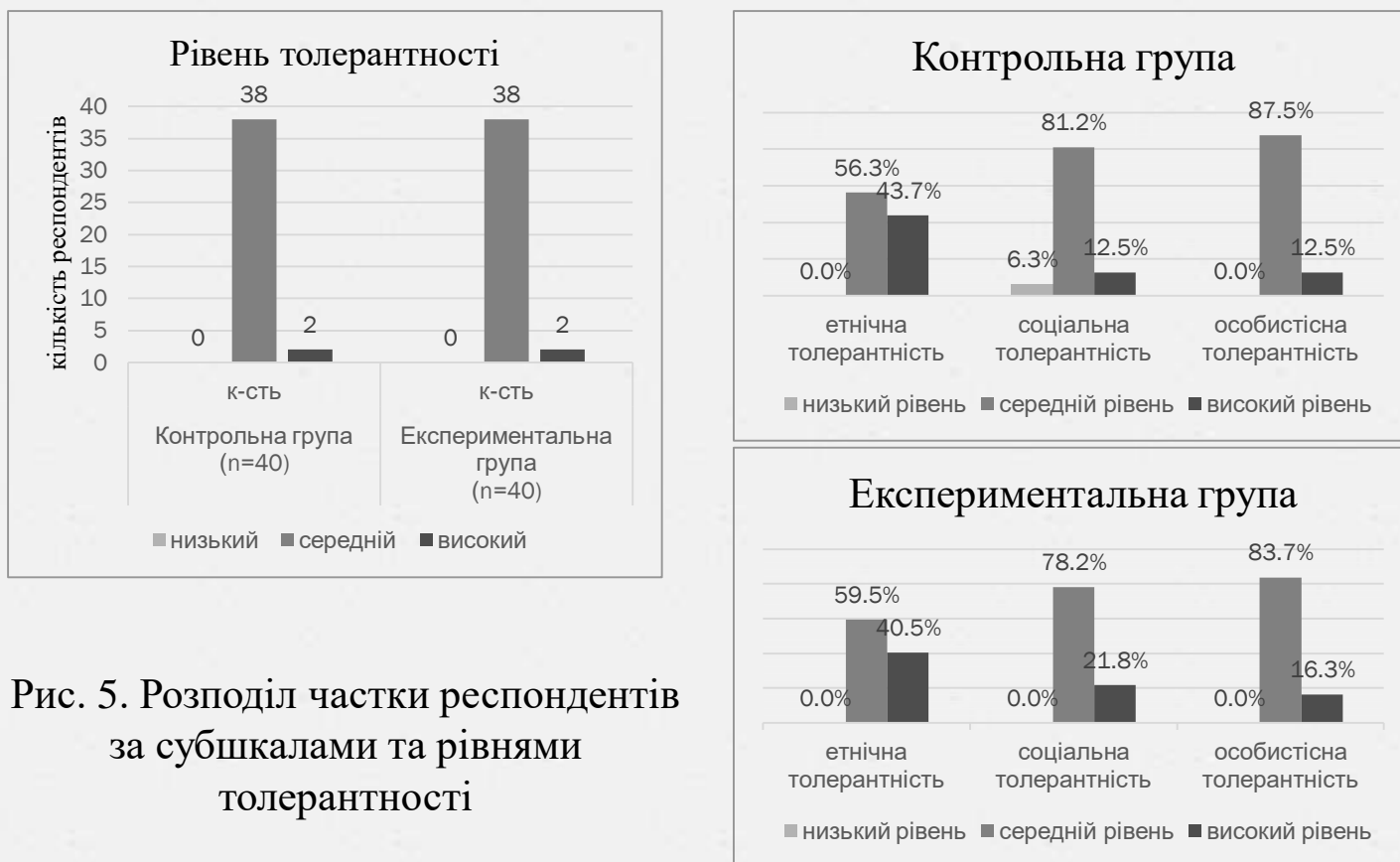

Рис. 5. Розподіл частки респондентів за субшкалами та рівнями толерантності

Результати дослідження вибору стилю поведінки в конфліктній ситуації за допомогою методики К. Томаса

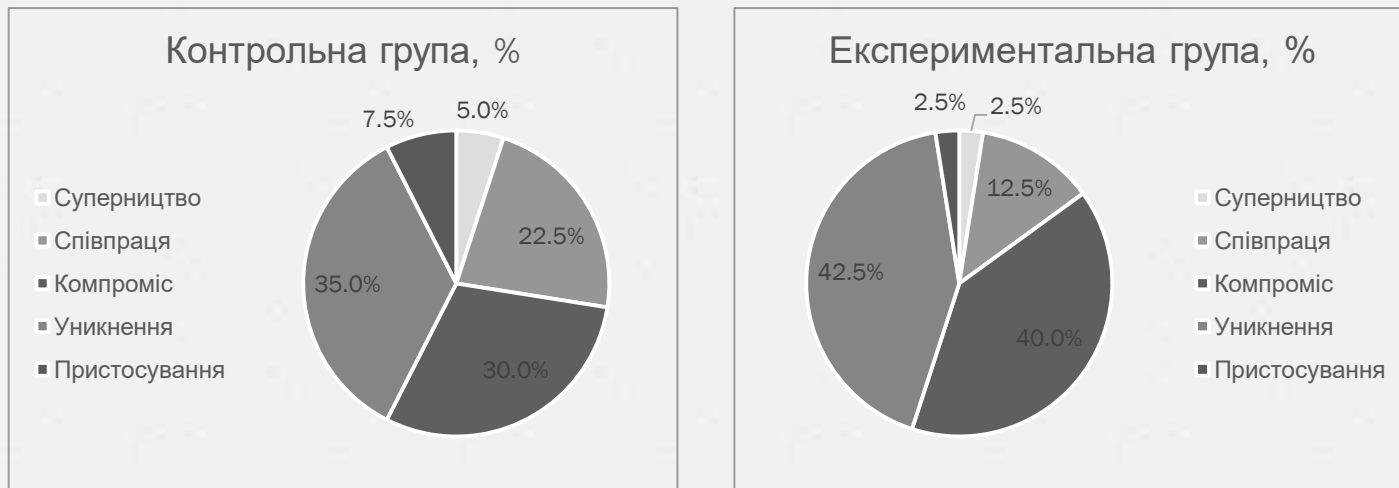

Рис. 6. Розподіл частки респондентів за вибором стилю поведінки в конфліктній ситуації

- **Суперництво (конкуренція)** - прагнення досягти своїх інтересів в збиток або на шкоду іншому.
- **Співпраця (співробітництво)** - учасники ситуації приходять до альтернативи, що повністю задовольняє інтереси обох сторін.
- **Компроміс** - угода на основі взаємних поступок; пропозиція варіанту, зняття виниклих протиріч.
- **Уникнення** - відсутність прагнення до кооперації, одночасно із відсутністю тенденції до досягнення власних цілей.
- **Пристосування** - принесення в жертву власних інтересів заради іншого.

Результати дослідження за допомогою тесту «Егостани» (трансакційний аналіз Е. Берна) та за методикою «Аналіз стилю життя» (Бостонський тест на стресостійкість).

Рис. 7. Розподіл частки респондентів по егостанах (рольових позиціях у комунікативній взаємодії)

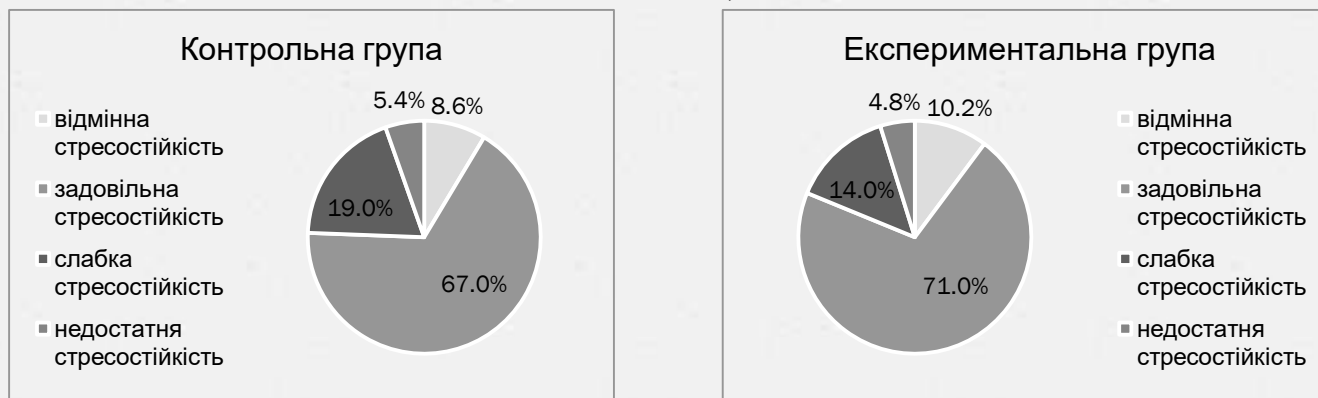

Рис. 8. Розподіл частки респондентів за рівнем стресостійкості

Програма розвитку конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування

Мета програми: розвиток конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування - підвищення рівня обізнаності та поінформованості з основних понять конфліктології, отримання та актуалізація знань, структурування досвіду щодо прогнозування конфліктів, вибору стратегій поведінки в конфліктних ситуаціях, управління стресом в професійній діяльності тощо.

Програма розроблена у форматі тренінгу і розрахована на 5 тематичних занять.

Основні питання, що пропонуються для розгляду під час тренінгу:

1. Визначення основних конфліктологічних термінів: конфлікт, інцидент, компроміс, об'єкт конфлікту, предмет конфлікту, конфліктогени, конфліктна ситуація, потенційний конфлікт, реверсія конфлікту, ескалація конфлікту.
2. Ознайомлення з 5 основними стратегіями поведінки в конфліктній ситуації: суперництво, співпраця, компроміс, уникнення, пристосування.
3. Підвищення рівня толерантності, розширення знань про толерантність.
4. Ознайомлення з теорією трансактного аналізу, поняттями егостанів (рольових позицій під час комунікації), здобуття навиків використання алгоритму трансактного аналізу у комунікативній взаємодії.
5. Формування стресостійкості, оволодіння прийомами саморегуляції.

Порівняння результатів констатувального і формувального експериментів

Рис. 9. Результати дослідження на перевірку розуміння конфліктологічних понять та дефініцій

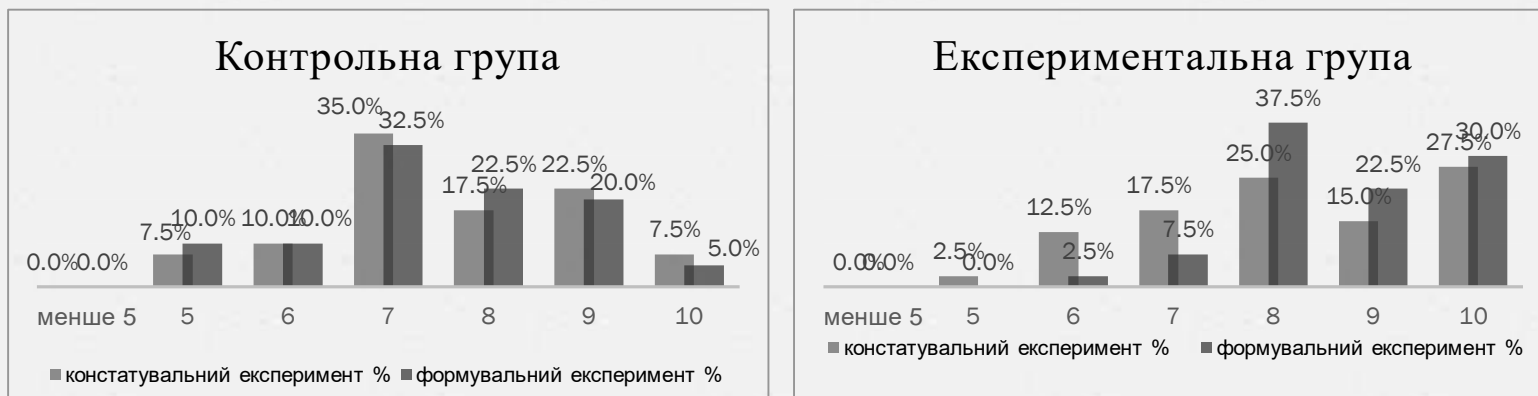

Рис. 10. Результати дослідження на перевірку розуміння стратегій поведінки в конфліктній ситуації

Порівняння результатів констатувального і формувального експериментів

Рис. 11. Результати досліджень рівня толерантності

Рис. 12. Результати досліджень вибору стратегій поведінки в конфліктній ситуації

Рис. 13. Результати досліджень егостанів

Рис. 14. Результати досліджень на стресостійкість

Практична значущість. Перспективи подальших досліджень.

Мета дослідження досягнута, всі завдання вирішено, запропонована тренінгова «Програма розвитку конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування» довела свою ефективність та може бути інтегрована у професійну діяльність фахівців органів місцевого самоврядування і використовуватися з метою підвищення рівня їх конфліктологічної компетентності.

Результати дослідження можуть бути корисними у роботі практичних-психологів, психологів-консультантів. Практичне значення роботи полягає у тому, що було розроблено програму розвитку конфліктологічної компетентності фахівців органів місцевого самоврядування та експериментально підтверджено ефективність запропонованої програми.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у можливості більш детального вивчення інших складових конфліктологічної компетентності.

Дякую за увагу!